

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XII. Remedia luxuriæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

Cacitatem, & passionem vehementem *inconsideratio & precipitatio*, seu prudentis deliberationis defectus naturaliter subsequitur.

136 *Inconstantiam* hominis luxuriosi, subinde decernentis à luxuria recedere, vel ipse Terentius Ethnicus deidet, loquens de Eunuchio quodam, qui dicebat se recessurum ab amica: *Hæc verba una falsa lachrymula resstringet.*

137 Amorem etiam sui, presentisque sæculi, ex luxuria nasci, constat ex eo quod isti vitio impliciti, finem suum ultimum ponant in carne sua, obscœnisque illius ac presentis sæculi voluptatibus, quas aded deperunt, ut aliam beatitudinem non quærerent, si iis semper perfrui possent. Dicunt enim cum iis de quibus Sap. 2. *Venite ergo, fruamur bonis quæ sunt, & utamur creaturâ tanquam in juventute celeriter.... nullum pratum sit, quod non pertranseat luxuria nostra.... & hæc est fors.*

138 Atque hinc tandem profluit odium Dei, luxuriam prohibentis ac punientis, horrorque vel desperatio futuri sæculi. Eo quod ex una parte nihil ibi luxuriosus expectet nisi gehennam, luxuriosis præparatam; ex alia parte ipsi impossibile videatur carnis voluptatibus nuntium omninò remittere; impossibile proinde gehennam vitare, & ad gaudia æterna pervenire. Inde ergo horror & desperatio in ipsius voluntate, juxta illud: *Desperantes semetipsos tradiderunt impudicitie.*

CAPUT X.

Gradus, per quos luxuria homines paulatim perdit.

139 Sanctus Antoninus p. 2. tit. 5. c. 1. §. 4. dicit, quod sicut ignis paulatim consumit templum; ita & luxuria hominem. *A cogitatione turpium incipit, & nisi statim resistatur, ulterius procedit. Progressus autem luxuria fit per septem gradus. Primus est sensualis complacentia toleratio. Secundus est morosa delectatio. Tertius est in actum consensus. Quartus, impudicus aspectus. Quintus, turpis confabulatio. Sextus, libidinosâ contractatio. Septimus, operis expletio.*

140 Paulò aliter Glossa in Job. 31. *Visum sequitur cogitatio; cogitationem delectatio; delectationem consensus; consensus opus (primò imperfectum per turpem locutionem & contractationem; deinde perfectum per consummationem) opus sequitur consuetudo; consuetudinem necessitas; necessitatem desperatio; desperationem damnatio.*

CAPUT XI.

Septem species luxurie.

141 Septem luxurie species à Doctoribus communiter assignantur, *fornicatio simplex, stuprum, adulterium, incestus, raptus, sacrilium,*

Tom. I.

& peccatum contra naturam. Nec dissentit S. Thomas, licet 2. 2. q. 154. a. 1. ad 3. sex tantum species enumeret, sacrilegiumque ad adulterium reducat. Hoc enim ideò facit, quia *mulier vovens continentiam, quoddam spirituale matrimonium facit cum Deo; & ideò sacrilegium quod committitur in violatione talis mulieris, est quoddam adulterium spirituale.* Solùm proinde quoad vocem discrepat ab assignantibus septem species; *adulterium spirituale* appellans, quod alii *sacrilegium* vocant. De quo propterea seorsim ab adulterio S. Doctor differit ibidem a. 10.

De istis omnibus luxuriæ speciebus ad sextum Decalogi præceptum tomo sequenti, Deo dante, copiosè disseremus.

CAPUT XII.

Remedia luxurie.

Quemadmodum Medicus corporalis ad 142 prudenter præscribenda remedia morbi corporalis, inquirere debet radicem ex qua morbus provenit; ita proportionaliter Medicus spiritualis. Radices verò luxuriæ esse solent, vel 1.º cohabitatio certarum personarum, præsertim diversi sexus, vel certi consortii frequentatio; vel 2.º maligna quædam complexio naturæ specialiter proclivis in venere; vel 3.º prava consuetudo, seu habitus per plures actus venereos præcedentes contractus, ad similes actus inclinans. Et remedium quidem generale ad comprimendam luxuriam, est tum oratio fervens ac frequens ad implorandum divinum auxilium, *quoniam aliter non possem esse continens, nisi Deus det;* sicut & custodia sensuum tam externorum, quàm internorum: quia *mors intrat per fenestras,* Hierem. 9. ac specialiter per oculos. Thren. 3. *oculus meus depradatus est animam meam,* prout expertus est David oculos conjiciendo in Bersabeam. Per aures item, quia *corrumpunt mores bonos colloquia prava,* 1. Cor. 15. Tum etiam munimentum cogitationum sanctarum. Scriptum est enim: *cogitatio sancta servabit te.* Et fuga otiositatis, ut nos semper diabolus inveniat occupatos, ne ex otiositate nostra aliquem intrandi aditum ad animas nostras valeat invenire.

Præter generalia tamen illa, si luxuria ex 143 prima radice proveniat, occasio illa deferenda est, si licite fieri possit, juxta dicta de peccatorum occasionibus supra, non obstante quòd ista desertio incommodum adferet temporale. Quia, uti sapienter ait Vincentius Caraffa septimus Generalis Societatis apud P. Danielem Bartholi in ejus vita l. 2. c. 13. *minimum dubitationis de salute æterna (minima proinde probabilitas periculi de ea amittenda) debet homini esse pluri certissimo periculo, ingentique rerum temporalium lucro.*

Si verò proveniat ex secunda & tertia radice, adhibendæ sunt carnis macerationes,

puta jejunia vigilia, disciplina, cilicia, &c. quantum vires corporis, & necessaria occupationes permittunt. Sunt tamen aliqui in venerem adeo proclives, ut corporalia ista remedia ipsis non sufficiant; ideo addenda ipsis sunt spiritualia remedia piarum considerationum, praesertim quatuor novissimorum, Dominicae Passionis, malorum terribilium, quae peccata carnis in hoc & futuro saeculo consequuntur, devotionis erga beatissimam Virginem, & sanctissimum Sponsum ejus Josephum, eleemosynae, dum facultates suppetunt, frequens ad Medicum spirituales accessus ad humiliter detegendas ipsi miseras suas, crebri gemitus & suspiria ad Deum pro obtinendo plenae conversionis dono, &c.

144 Sed quid ad id quod Doctor du Jardin, sacri Ord. Praedicator. in l. de officio Sacerdotis ait pag. 266. „Optimum & probatissimum remedium pro consuetudinariis in materia venerea, uti & in aliis materiis, est ut uno eodemque semper utantur Confessario, viro docto, pio & prudenti, ejusque monitis fideliter & constanter obtemperent? Respondeo, hactenus quidem bene & optime. Sed granosalis indiget assertio quam immediatè subjungit: „Ad prudentiam Confessarii pertinet, consuetudinariis ritè preparatis, pravam consuetudinem efficaciter propter Deum detestantibus, & ad remedia adhibenda se promptos exhibentibus, primà vice beneficium absolutionis libenter impendere, ut gratiâ Sacramenti roborati, fortiores contra relapsum evadant. „Quia nisi Jardinius exponat signa solida, ex quibus Confessarius prudenter colligere queat consuetudinarium accedere ritè preparatum, pravamque consuetudinem efficaciter detestantem, illa ipsius assertio incautos Confessarios inducit ad credendum tales in solo verbo ipsorum, ad dandum proinde absolutiones incautas, temerarias, precipitatas, dantibus periculosas, & accipientibus obfuitas potius quam profuturas. Addere ergo debebat, consuetudinarios primà vice ordinariè non praesumi accedere ritè preparatos, tamen ad remedia adhibenda se promptos exhibeant. Quia id signum quidem est inchoatae conversionis, sed non plenae & integrae; quae respectivè ad consuetudinarios brevi tempore perfici non solet, sed post multas collocationes, magnas preces & laboriosa penitentiae opera, uti partim ostendimus p. 1. cap. 28. reg. 8. partim fusiùs ex Scriptura, Patribus & primariis Theologis ostensuri sumus to. 3. l. 5. de Sacramento Penitentiae, ubi pariter monstrabimus, Confessarium ordinariè non debere credere tales ad absolutionem accedere ritè preparatos, nisi videat emendatos, nec signum sufficiens ad id credendum esse quòd jam non toties ut antè, sed rarius relabantur. Quod etiam monstravimus loco citato reg. 9.

CAPUT XIII.

Definitio & malitia invidia.

Invidia est tristitia, quae de proximi bono tristamur, quia in eo nos aequat, vel excellit. Haec definitio colligitur ex S. Augustino l. 11. de Genesi ad lit. c. 14. ubi dicit, quòd invidia est odium felicitatis aliena... *Amando enim quisque excellentiam suam, vel paribus invidet, quòd ei coaequantur, vel superioribus, quòd eis non coaequantur.* Unde ibidem addit, quòd causa invidendi, superbia est. Similia habet S. Thomas 2. 2. q. 36. a. 1. & 2. ubi sic: *Sicut dictum est, invidia est tristitia quaedam de alienis bonis; sed haec tristitia potest contingere quatuor modis.*

145 *Uno quidem modo, cum aliquis dolet de bono alterius, in quantum ex eo timetur nocuum, vel sibi ipsi, vel etiam aliis bonis: & talis tristitia non est invidia... & potest esse sine peccato.* Unde Gregorius 22. Moralium ait: *“Evenire plerumque solet, ut, non amisâ charitate, & inimici nos ruina lætificet; & rursum ejus gloria sine invidiæ culpa contrister: cum & ruente eo, quosdam bene erigi credimus; & proficiente illo, plerosque injustè opprimi formidamus.”*

147 *Alio modo potest aliquis tristar de bono alterius, non ex eo quòd ipse habet bonum, sed ex eo quòd nobis deest bonum illud, quòd ipse habet. Et hoc proprie est zelus, ut Philosophus dicit in 2. Retb. & si iste zelus sit circa bona honesta, laudabilis est, secundum illud 1. Cor. 14. “amulamini spiritualia.” Si autem sit de bonis temporaliis, potest esse cum peccato (dum scilicet est cum cupiditate) & sine peccato.*

148 *Tertio modo aliquis tristatur de bono alterius, in quantum ille, cui accidit bonum, est eo indignus. Quae quidem tristitia non potest oriri ex bonis honestis, ex quibus aliquis justus efficitur; sed sicut Philosophus dicit in 2. Retb. “est de divitiis, & talibus, quae possunt provenire dignis & indignis.” Et haec tristitia secundum ipsum vocatur “Nemesis”, & pertinet ad bonos mores. Sed hoc ideo dicit, quia considerabat ipsa bona temporalia secundum se, prout possunt magna videri non respicientibus ad bona futura & aeterna. Sed, secundum doctrinam fidei, temporalia bona, quae indignis proveniunt, ex justa Dei ordinatione disponuntur, vel ad eorum correctionem, vel ad eorum damnationem. Et ejusmodi bona quasi nihil sunt in comparatione ad bona futura, quae servantur bonis. Et ideo hujusmodi tristitia prohibetur in Scriptura sacra, secundum illud Psal. 36. “Noli amulari in malignantibus, neque zelaveris facientes iniquitatem.” Et Psal. 72. “Penè effusi sunt gressus mei, quia zelavi super iniquos, pacem peccatorum videns.”*

149 *Quarto modo aliquis tristatur de bonis alterius, in quantum alter excedit ipsum in bonis. Et hoc proprie est invidia. Et illud semper est*